

ภาคผนวก ก.

เครื่องมือการวิจัยที่เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสนทนากลุ่ม

เครื่องมือการวิจัยที่เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก และแบบสนทนากลุ่ม

การสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่ 1

เป็นการสัมภาษณ์สื่อมวลชนระดับผู้บริหาร เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเรื่องบทบาทหน้าที่ ด้านการสื่อสารทางการเมือง โดยศึกษาในประเด็น ดังนี้

ประเด็นที่ 1 สื่อมวลชนที่มีบทบาทในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเป็นอย่างไร

(ถามในเรื่องนโยบาย หลักการทำงาน และแนวทางการส่งเสริมเรื่องนี้ของผู้บริหารองค์กรสื่อมวลชน)

ประเด็นที่ 2 การถ่ายทอดความรู้ ข้อมูลข่าวสารทางการเมือง

(ถามในเรื่องกลยุทธ์ แนวทางการทำงานที่เน้นในด้านนี้หรือไม่ อย่างไร)

ประเด็นที่ 3 การเป็นเครื่องมือตรวจสอบทางการเมือง

(ถามในเรื่องวิธีการในการทำงานเพื่อให้ได้ข้อมูล อันเป็นการตรวจสอบการทำงานของนักการเมือง ว่ามีหรือไม่ และมีปัญหาอุปสรรคหรือไม่ อย่างไร)

ประเด็นที่ 4 การเป็นพื้นที่ประสานความเข้าใจทางการเมือง

(ถามในเรื่องนโยบาย การให้สัดส่วนของเวลาในการจัดผังรายการ (กรณีที่เป็นสถานีวิทยุ/โทรทัศน์) การให้สัดส่วนของพื้นที่ในสื่อ (กรณีที่เป็นหนังสือพิมพ์/สื่อออนไลน์ ได้แก่ เว็บไซต์ เฟสบุ๊คขององค์กรสื่อ)

การสนทนากลุ่ม เพื่อตอบวัตถุประสงค์ข้อที่ 2

เป็นการสนทนากลุ่มสื่อมวลชนระดับปฏิบัติการขององค์กรสื่อทุกแขนงในจังหวัดสงขลา เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเรื่องแนวทางการสร้างเครือข่ายของสื่อมวลชนด้านการสื่อสารทางการเมือง โดยมีประเด็นคำถามในการสนทนากลุ่มดังนี้

ประเด็นที่ 1 องค์ประกอบของการสร้างเครือข่าย

โดยตามแนวคิดเรื่องการสร้างเครือข่าย มีองค์ประกอบของการสร้างเครือข่าย ได้แก่ การมีกิจกรรมที่ทำร่วมกันหรือแลกเปลี่ยนซึ่งกันและกัน และการเป็นสมาชิกของเครือข่ายนั้น ผู้ที่เป็นเครือข่ายต้องไม่มีผลกระทบต่อความเป็นอิสระหรือความเป็นตัวของตัวเองของคนหรือองค์กรนั้น ๆ

(ประเด็นคำถาม : มีกิจกรรมที่ทำร่วมกันหรือไม่ อย่างไร และการเป็นเครือข่ายกันมีผลต่อแนวทางการทำงานของสื่อที่มาจากองค์กรต่าง ๆ นั้นหรือไม่ อย่างไร โดยจะมุ่งสนใจในเรื่ององค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดเป็นเครือข่ายของสื่อในด้านการสื่อสารทางการเมือง จะประกอบด้วยองค์ประกอบตามแนวคิดที่ได้ทบทวนวรรณกรรม หรือไม่ ได้แก่

1. มีการรับรู้และมุมมองที่เหมือนกัน (common perception)
2. การมีวิสัยทัศน์ร่วมกัน (common vision)
3. มีความสนใจหรือมีผลประโยชน์ร่วมกัน (mutual interest/benefits)
4. การมีส่วนร่วมของสมาชิกทุกคนในเครือข่าย (stakeholders participation)
5. มีการเสริมสร้างซึ่งกันและกัน (complementary relationship)
6. มีการเกื้อหนุนพึ่งพากัน (interdependent)
7. มีปฏิสัมพันธ์ในเชิงแลกเปลี่ยน (interaction)

หรือมีองค์ประกอบอื่นๆ นอกเหนือจากนี้)

ประเด็นที่ 2 ปัจจัยในการสร้างเครือข่าย เนื่องจากเครือข่ายมีหลายประเภท ในงานวิจัยนี้มุ่งศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ปัจจัยในการสร้างเครือข่ายที่เกิดโดยธรรมชาติ เกิดโดยการจัดตั้ง และเกิดโดยการวิวัฒนาการ ดังนี้

(ประเด็นคำถาม : เครือข่ายของท่านเป็นแบบใด)

1. เครือข่ายที่เกิดโดยธรรมชาติ (เป็นเครือข่ายแบบสมัครใจ)
- มีปัจจัยใดที่ทำให้เกิดการเกิดเครือข่ายประเภทนี้หรือไม่ ได้แก่

- ทำงานคล้ายคลึงกันหรือประสบกับสภาพปัญหาเดียวกันมาก่อน
- เข้ามารวมตัวกันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดและประสบการณ์ หรือร่วมกันแสวงหาทางเลือกใหม่

ที่ดีกว่า

- เป็นเครือข่ายในพื้นที่ (ความเป็นเครือญาติ เป็นคนในชุมชนหรือมาจากภูมิลำเนาเดียวกันที่มีวัฒนธรรมความเป็นอยู่คล้ายคลึงกัน มาอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่มโดยจัดตั้งเป็นชมรมที่มีกิจกรรมร่วมกัน)

- มีระยะเวลานานมาแล้วหรือไม่ (เครือข่ายประเภทนี้มักใช้เวลาก่อร่างสร้างตัวที่ยาวนาน)
- มีความเข้มแข็ง ยั่งยืน และมีแนวโน้มที่จะขยายตัวเพิ่มขึ้นหรือไม่

2. เครือข่ายจัดตั้ง (เป็นเครือข่ายเชิงโครงสร้างที่กำหนดให้)

มีปัจจัยที่ทำให้มีการเกิดเครือข่ายประเภทนี้หรือไม่ ได้แก่

- มีนโยบายหรือกฎหมายจากภาครัฐเพื่อให้มีการจัดตั้งเครือข่ายหรือไม่ หรือมีการใช้กลไกของรัฐผลักดันให้เกิดงานที่เป็นรูปธรรมหรือไม่

- มีการทำงานเฉพาะกิจชั่วคราวที่ไม่มีความต่อเนื่อง หรือทำต่อเนื่อง อย่างไร

3. เครือข่ายวิวัฒนาการ

- มีกระบวนการและพัฒนาการที่เริ่มที่กลุ่มบุคคล/องค์กรมารวมตัวกันด้วยวัตถุประสงค์กว้าง ๆ

ในการสนับสนุนกันและเรียนรู้ไปด้วยกัน

- สมาชิกที่มารวมตัวกันโดยมีความตั้งใจในการทำกิจกรรมที่เป็นเครือข่ายกันหรือไม่
- ได้รับการสนับสนุนจากภาคส่วนใดหรือไม่

ประเด็นที่ 3 กระบวนการในการสร้างเครือข่าย มีกระบวนการที่ทำให้มีการสร้างเครือข่ายหรือไม่
ได้แก่

- มีการติดต่อ สนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารและการร่วมมือกันด้วยความสมัครใจ
- มีการสนับสนุนและอำนวยความสะดวกให้สมาชิกในเครือข่ายช่วยกันเกิดความผูกพันกันแต่มี

ความเป็นอิสระทางความคิด

- มีการสื่อสารสัมพันธ์กันแบบฟังฟัง หรือมากกว่าการติดต่อด้วยการเผยแพร่ข่าวสารแบบทางเดียว (เช่นการส่งจดหมายข่าวไปให้สมาชิกตามรายชื่อ) แต่จะต้องมีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารระหว่างกันอย่างสม่ำเสมอหรือตามวาระต่างๆ อย่างต่อเนื่อง

ประเด็นที่ 4 บริบทของการสร้างเครือข่าย แบ่งเป็น บริบทภายนอก และบริบทภายใน

(ประเด็นคำถาม : มีบริบทใดในการสร้างเครือข่าย)

- บริบทภายนอก ได้แก่ สถานการณ์ทางการเมือง สภาพเศรษฐกิจ กฎหมายและระเบียบต่าง ๆ สภาพสังคมและสิ่งแวดล้อมต่าง ๆ

- บริบทภายใน ได้แก่ นโยบายขององค์กรสื่อ ความคาดหวัง สิ่งจูงใจ ความสนใจของบุคลากร ด้านสื่อและอื่น ๆ

ภาคผนวก ข.

รายชื่อผู้ตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือการวิจัย

รายชื่อผู้ทรงคุณวุฒิ
การตรวจและปรับแก้ไขเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผศ.ดร.สิงห์ สิงห์ขจร ประธานกรรมการศูนย์สำรวจความคิดเห็นบ้านสมเด็จโพลล์
สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จ
เจ้าพระยา
2. อ.ดร.หฤทัย ปัญญาจรตระกูล คณบดีนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพบุรี
3. อ.ดร.กานต์ บุญศิริ นักวิชาการอิสระด้านนวัตกรรมการสื่อสารการเมืองและ
การปกครองท้องถิ่น

ภาคผนวก ค.

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์และรายชื่อผู้สนทนากลุ่ม

รายชื่อผู้ให้สัมภาษณ์และรายชื่อผู้สนทนากลุ่ม

1) ระดับผู้บริหาร ได้แก่

ผู้ที่มีตำแหน่งบรรณาธิการข่าว

1. นายยุทธชัย ไชยมงคล บรรณาธิการข่าว เว็บไซต์กิมหยง

บรรณาธิการบริหาร

1. นางสาววาสนา แก้วทนต์ หัวหน้ากอง นสพ. มติไทย
2. นางสาวอลิลา เขตสาลี ผู้บริหาร นสพ. บ้านข่าว
3. นายสิทธิรินทร์ แก้งมรดก บรรณาธิการข่าว สมิหลาไทมส์

ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าสถานีวิทยุ /โทรทัศน์

1. นายณรงค์ ชื่นนิรันดร์ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทย จังหวัดสงขลา
2. นางสาวกษิมา มาสะพันธ์ ผู้อำนวยการสถานีวิทยุ fm 91.5
3. นางสาวสุภา ด้วงนุ้ย ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา จังหวัดสงขลา
4. นายสุรินทร์ นุ่นแก้ว ผู้บริหารสถานีวิทยุ fm 92.5
5. นางสาวสุภา ด้วงนุ้ย ผู้อำนวยการสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งประเทศไทยเพื่อการศึกษา จังหวัดสงขลา

2) ระดับปฏิบัติการ ได้แก่

ผู้สื่อข่าว

- 1.นายสมเพชร เสาร์คำ ผู้สื่อข่าว นิวส์ทีวี
- 2.นายสิทธิชัย ชูโตชนะ ผู้สื่อข่าว นสพ ไทยรัฐ

